

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 436/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom Mgr. J. H., Advokátska kancelária..., B., vedené pod sp. zn. Rvp 2173/2011 a sp. zn. Rvp 2189/2011 vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 CoE 1/2011 z 23. mája 2011 a sp. zn. 19 CoE 223/2011 z 31. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 2173/2011 a sp. zn. Rvp 2189/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2173/2011.

2. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 22. a 24. augusta 2011 doručené sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE 1/2011 z 23. mája 2011 a sp. zn. 19 CoE 223/2011 z 31. mája 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplynulo, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov.

1. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 21. februára 2008 sťažovateľka poskytla dlžníčke V. B. (sp. zn. Rvp 2173/2011) úver v sume 199,16 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bola dlžníčka povinná splatiť v dvanástich mesačných splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníčka neuhradila niekoľko po sebe idúcich splátok, dostala sa do omeškania so splácaním úveru, v dôsledku čoho sa úver stal okamžite splatným.

Sťažovateľka v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi ňou a dlžníčkou začala rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeným S., a. s., B. (ďalej len „rozhodcovský súd“), a dlžníčka bola rozhodcovským nálezom právoplatne zaviazaná na zaplatenie dlhu zo zmluvy. Dňa 28. augusta 2008 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným a 29. októbra 2008 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“) 12. decembra 2008 začal nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Povinná podala návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd následne uznesením č. k. 62 Er 2348/2008-65 z 8. novembra 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoE 1/2011 z 23. mája 2011 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

2. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 13. apríla 2007 sťažovateľka poskytla dlžníkovi L. M. (sp. zn. Rvp 2189/2011) úver v sume 663,88 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný splatiť v dvanástich mesačných splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, v dôsledku čoho sa úver stal okamžite splatným.

Sťažovateľka v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi ňou a dlžníkom začala rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom a dlžník bol rozhodcovským nálezom právoplatne zaviazaný na zaplatenie dlhu zo zmluvy. Dňa 6. marca 2008 sa rozhodcovský nálež stal vykonateľným a 22. mája 2008 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom 16. júna 2008 začal nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Okresný súd následne uznesením č. k. 61 Er 1204/2008-14 z 12. januára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 19 CoE 223/2011 z 31. mája 2011 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu *bolo porušené jej právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo vyplývajúce z čl. 1 dodatkového protokolu*. Sťažovateľka s poukazom na viacero rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a v rámci dôvodov sťažností v podstatnom uviedla:

«... okresný súd vydal poverenie, tj. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresný súd nastolil sťažovateľovi i povinnému právnú istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľa užívať svoj majetok - pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu (resp. „z podnetu dlžníka/povinného“, pozn.) ... zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného

z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa, ktorý zahájením konania stratil právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.

Okresný súd v priebehu konania na zastavenie exekúcie... opätovne preskúmal exekučný titul a súvisiace doklady najmä predmetnú zmluvu o úvere, tj. vykonal dokazovanie. V priebehu tohto konania súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie zastaviť exekúciu. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.»

V nadväznosti na takéto porušenie práva na spravodlivý proces vidí sťažovateľka v napadnutých uzneseniach krajského súdu zároveň aj porušenie práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu. Súd tým, že exekúciu zastavil, znemožnil nútený výkon práva, na ktorý jej vznikol nárok na základe zmluvy o úvere a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom realizovaným v rámci exekučného konania pod dohľadom súdu.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom

primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2173/2011 a sp. zn. Rvp 2189/2011 a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy o spojení týchto sťažností na spoločné konanie, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný

súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Predmetom sťažností je namietané porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami, ktorými krajský súd potvrdil uznesenia prvostupňového súdu o zastavení exekúcie z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať na základe rozhodcovského rozsudku. Podľa názoru sťažovateľky namietanými uzneseniami došlo k neprípustnému zásahu do jej práva na spravodlivý proces tým, že krajský súd verifikoval zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania bez toho, aby sa sťažovateľka mala možnosť k nemu vyjadriť. Súčasne malo dôjsť aj k zásahu do jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže v dôsledku zastavenia exekučného konania malo byť sťažovateľke ako oprávnenej v exekučnom konaní odopreté právo na vrátenie majetku od povinných.

K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnemu problému nastolenému v sťažnostiach, ktorý spočíva v tom, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam, ktorými bola exekúcia zastavená, má (obdobne ako prvostupňový súd) právomoc skúmať v tomto štádiu konania prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu. Konanie pred rozhodcovským súdom nadväzovalo na rozhodcovskú doložku uzatvorenú medzi sťažovateľkou a dlžníkmi v zmluve.

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo

na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať.

1. Krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoE 1/2011 z 23. mája 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 62 Er 2348/2008-65 z 8. novembra 2010, ktorým tento exekúciu zastavil, ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Preskúmaním odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí správne aplikoval príslušné právne predpisy, ktoré aj správne vyložil. Správne vychádzal z ust. § 57 ods. 2, 3 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ktoré ukladá súdu zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/ (ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/, b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom). Zo znenia ustanovenia § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. explicitne vyplýva, že pri zistení dôvodov uvedených v citovanom zákonom ustanovení súd výkon rozhodcovského rozsudku zastaví bez ohľadu na štádium, v akom sa výkon rozhodnutia, prípadne exekúcia nachádza.

Pre posúdenie dôvodu na postup podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, sa súd prvého stupňa správne zaoberal existenciou dôvodu pre uvedený postup podľa § 45 ods. 1 písm. c/ citovaného zákona, t.j., či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ust. § 45 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z.z., správne súd prvého stupňa vychádzal z ust. § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a Smernice 93/13/ES a zist'oval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná.

Súd prvého stupňa považoval správne vyhodnotil, že podľa úverovej zmluvy a následne aj vykonávaného rozsudku stáleho rozhodcovského súdu v danej veci úroky z omeškania mali predstavovať 91,25% ročne, ktorú skutočnosť nespochybňuje ani oprávnený vo svojom odvolaní. Výška úrokov z omeškania... je považovaná za neprimeranú a teda za rozpornú s ust. § 39 Občianskeho zákonníka aj v judikatúre súdov Slovenskej republiky (rozsudok NS SR 1Mcdo/1/2009). A zároveň správne zhodnotil, že aj povinnosť uložená povinnej zaplatiť oprávnenému poplatok vo výške 191,19 Eur a paušálnu náhradu nákladov veriteľ'a zaväzujú povinnú na právom nedovolené plnenie, ktoré podľa rozsudku nemožno oddeliť, preto nútený výkon takéhoto rozhodnutia nie je prípustný.

V dôsledku uvedeného bolo potrebné uznesenie okresného súdu potvrdiť.

Odvolací súd akcentuje osobitnú právnu úpravu v ust. § 45 zák. č. 244/2002 Z.z., z ktorej pre súd vyplýva povinnosť ex offio sa zaoberať exekučným titulom. Ak exekučný titul bol vydaný na základe spotrebiteľ'ského úveru, ktorého dojednania musia byť v súlade s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemôžu obsahovať práva a povinnosti, ktoré nie sú v rovnováhe, a preto sú považované za nekalé a sankcionované absolútnou neplatnosť'ou, v dôsledku čoho samotnému exekučnému titulu možno odoprieť vykonateľ'nosť'.

Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C – 168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľ'skej zmluvy má súd kedykoľ'vek z úradnej povinnosti prihliadnuť z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity takého rozhodcovského rozhodnutia a nie je potrebné jeho prípadne zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov.“

2. Krajský súd uznesením sp. zn. 19 CoE 223/2011 z 31. mája 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 61 Er 1204/2008-14 z 12. januára 2011, ktorým tento

exekúciu zastavil, ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením uznesenia súdu prvého stupňa, pričom na zdôraznenie jeho správnosti uviedol:

„Správny bol záver súdu prvého stupňa v tom smere, že v každej fáze exekučného konania je exekučný súd ex offo povinný skúmať, či tu nie je daný niektorý z dôvodov, pre ktoré by musel exekúciu zastaviť. Takýto postup je zákonný a upravený v ust. § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Neobstoí preto námietka zo strany oprávneného, že v štádiu, keď už bolo vydané poverenie, nie je exekučný súd oprávnený skúmať ďalej exekučný titul.

Čo sa týka námietky oprávneného k aplikácii smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 v danej veci, keď smernice vydávané v rámci európskeho práva sú pre členské štáty záväzné, len pokiaľ ich členský štát implementuje do svojho právneho systému, je potrebné uviesť, že podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Smernica nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne komfortným spôsobom. V prejednávanej veci, čo sa týka smernice, táto bola implementovaná do Slovenského právneho poriadku dňom 01.04.2004 zákonom č. 150/2004 Z. z. zo dňa 02.03.2004, a to predovšetkým do ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa okrem toho, že skúmal povahu plnenia priznaného v rozhodcovskom rozsudku aj z pohľadu smernice, toto plnenie posudzoval aj podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda aplikoval správny právny predpis, do ktorého bola smernica implementovaná.

Rovnako neobstoí námietka zo strany oprávneného v tom smere, že tu existuje možnosť voľby riešiť spor z predmetnej zmluvy buď súdnym konaním alebo rozhodcovským konaním. Odvolací súd zdôrazňuje, že spotrebiteľ vzhľadom k tomu, že žalobcom v spotrebiteľských úveroch je spravidla veriteľ, ktorý sa domáha plnenia z porušovania zmluvy, nemá žiadnu možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia v sporoch v prípadoch, keď žalobu podáva veriteľ, teda oprávnený. Výber osoby rozhodcu evidentne uskutočnil sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. V tejto skutočnosti potom súd prvého stupňa správne posúdil nekalý

charakter dojednania a možnosti riešenia sporu. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú doložku v celosti za neprijateľnú podmienku, a teda neplatnú, a to aj v náväznosti na judikatúra Európskeho súdneho dvora (C-240/98 až C-244/98, C-168/05, C-40/08, C-473/00, C-243/08). Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva zo všeobecných podmienok poskytovania úveru, súd prvého stupňa správne posúdil ako neprijateľnú a s poukazom na § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení za absolútne neplatnú zmluvnú podmienku, obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, teda povinného. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah do predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť, a to ani sčasti, spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.“

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku, zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a Občianskeho zákonníka podstatne na posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V nadväznosti na citované odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak

bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Napadnutými rozhodnutiami krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože už z povahy veci vyplýva, že ak všeobecný súd (v danom prípade okresný súd) je podľa zákona oprávnený rozhodnúť aj bez návrhu, t. j. ex offo, urobí tak aj bez vyjadrenia účastníkov konania, pričom neprichádza do úvahy aplikácia takých požiadaviek spravodlivého procesu, ako je kontradiktórnosť či rovnosť zbraní, ktorých porušenie sťažovateľka namietala. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Z uvedených dôvodov a s prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu v spojení s uzneseniami prvostupňového súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení nemožno vyvodit' závery, ktoré by signalizovali, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy a rozhodol v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľky, že zastavením exekúcií došlo zo strany štátneho orgánu k znemožneniu plnení, ktoré vznikli na základe zmlúv o úvere, pretože zmluvy o úvere napadnutými uzneseniami neboli vôbec dotknuté a ich posúdenie nebolo ani pre rozhodovanie okresného súdu a krajského súdu v danej veci relevantné. Z okolností prípadov sťažovateľky vyplýva, že posudzovaná bola len platnosť rozhodcovských nálezov, ktorými boli dlžníci zaviazaní zaplatiť dlh vyplývajúci z úverových zmlúv. Aj keď krajský súd napadnutými uzneseniami potvrdil uznesenia príslušného okresného súdu, ktorými boli exekúcie zastavené z dôvodu neplatnosti exekučného titulu (a tým absencie jedného z predpokladov exekúcie), uvedené nebráni sťažovateľke domáhať sa na príslušnom súde podľa platných procesných predpisov vydania rozhodnutí znejúcich na plnenie dlžných peňažných súm v zmysle úverových zmlúv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že neexistuje taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom zaručeným v čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2011

